

Parlamentul
Republicii Moldova

DEY-07 nr. *258*
07 aprilie 2022

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 103 din 30.03.2022)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și a prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și expune următoarele.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea articolelor 115, 122 și 154 din Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 și a articolului 232 din Codul Penal al Republicii Moldova nr.985/2002, în sensul înăsprii pedepselor pentru acțiunile ilegale de distrugere sau deteriorare a terenurilor agricole, a pășunilor și masivelor forestiere prin incendierea intenționată a acestora sau în urma folosirii imprudente a focului, ținând cont de pericolul social sporit al acestor acțiuni.

4. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, iar domeniul reglementat este de competența exclusivă a Parlamentului, în corespundere cu prevederile art. 66 și art. 72 din Constituția Republicii Moldova.

5. Potrivit Notei informative, implementarea proiectului nu implică cheltuieli suplimentare sau pierderi la bugetul de stat.

6. Relevăm că, art.21 alin. (1) lit. e) și art. 32 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, prevăd obligativitatea transmiterii proiectului actului normativ spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate și reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului avizele la proiect. În sensul dat, reieșind din obiectul de reglementare al proiectului, considerăm oportună avizarea acestuia de către Ministerul Mediului,

Inspectoratul pentru Protecția Mediului, precum și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

10. Cu scop de informare, menționăm că în Parlament se află în procedură legislativă proiectele de legi nr. 301 din 01.07.2016; nr. 113 din 09.07.2019; nr. 43 din 12.02.2020; nr. 48 din 13.02.2020; nr.167 din 04.05.2020; nr.263 din 19.06.2020; nr. 351 din 28.07.2020; nr.417 din 08.10.2020; nr. 106 din 12.04.2021; nr.115 din 16.04.2021; nr. 175 din 09.08.2021; nr. 395 din 15.12.2021, nr. 15 din 20.01.2022, prin care se propune modificarea Codului Contravențional.

Totodată prin Raportul Comisiei juridice, numiri și imunități s-a propus comasarea proiectelor de legi nr. 428/2021, nr.24/2022; nr.44/2022 și nr.46/2022 pentru modificarea Codului Contravențional la proiectul nr.15 din 20.01.2022.

În acest sens, sugerăm examinarea posibilității de aplicare a prevederilor art. 56 alin. (5) din Regulamentul Parlamentului în raport cu proiectele de acte normative de modificare a Codului contravențional aflate în procedură legislativă, sus menționate.

II. Obiecții de conținut și tehnico-legislative

1. La Art. I pct.1 din proiect se propune modificarea sancțiunii articolului 115 alineatul (3) Cod Contravențional, în sensul majorării cuantumului amenzilor aplicate persoanei fizice și juridice, precum și stabilirea sancțiunii sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității sau arestul contravențional persoanelor fizice, privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate a persoanelor juridice.

Reținem că, potrivit art. 34 alin. (2) Cod contravențional, amenda se aplică persoanelor fizice de la una la 1500 de unități convenționale, iar persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 1500 de unități convenționale.

La caz, modificările propuse la *art. 115 alin. (3) Cod contravențional (Art. I pct.1 din proiect)* cu referire la cuantumul amenzii, se încadrează în limitele minime și maxime reglementate de alin. (2) a art. 34 din Cod, însă remarcăm o majorare de 6 ori a sancțiunii sub formă de amendă aplicată persoanei fizice și juridice, prin noile reglementări înaintate. Or, la majorarea amenzii în măsura respectivă (de la 60-90 u.c. la 400-600 u.c. pentru persoanele fizice și de la 240-300 u.c. la 800-1000 u.c. pentru persoanele juridice) urmează a se ține cont de principiul proporționalității sancțiunilor, fiind necesar de a se lua în considerație și situația vulnerabilă a anumitor persoane (de exemplu persoanele cu dizabilități, persoanele în vârstă ș.a.).

Totodată, accentuăm că, cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 458/2021 constituie 9900 lei.

Sancțiunea minimă propusă prin prezentul proiect pentru art. 155 alin. (3) din Cod contravențional persoanelor fizice este de 400 u.c., adică echivalentul a 20 000 lei, ceea ce constituie de 2 ori mai mult decât salariul mediu lunar pe economie.

Astfel, stabilirea mărimii amenzii în cuantumul respectiv ar putea aduce atingere dreptului de proprietate, garantat de articolul 46 din Constituție.

Or, cu privire la aspectul amenzilor, Curtea Europeană a subliniat că acestea trebuie considerate imixțiuni în dreptul de proprietate al contravenientului, pentru că lipsesc persoana vizată de o parte din patrimoniul său (a se vedea S.C. Complex Herta Import Export SRL Lipova v. România, 18 iunie 2013, §31).

De asemenea reținem că, cuantumul amenzii propuse pentru norma menționată depășește de 6, 13 sau 16 ori cuantumul amenzilor prevăzute pentru alte contravenții în domeniul protecției mediului reglementate la Capitolul IX din Codul contravențional.

Totodată remarcăm, că nici o contravenție reglementată la Capitolul IX din Cod nu stabilește cu titlu de sancțiune aplicată persoanelor fizice arestul contravențional.

Aceleași obiecții sunt valabile și pentru noile reglementări propuse la articolul 122 din Cod contravențional (Art. I pct. 2 din proiect).

Suplimentar celor relatate, reținem că scopurile sancțiunii contravenționale constă în corectarea și reeducarea contravenientului, prevenirea comiterii unei noi contravenții și restabilirea echității sociale.

Considerăm că, reeducarea și contracararea săvârșirii unor astfel de acțiuni ilegale împotriva mediului înconjurător, ține nu doar de cuantumul amenzilor aplicate, dar vizează și necesitatea dezvoltării mecanismului de identificare a făptuitorilor unor astfel de acțiuni ilegale (de exemplu controale regulate realizate de către autoritățile în domeniu ș.a.), de informare a populației despre caracterul ilicit al unor astfel de acțiuni, consecințele negative asupra mediului înconjurător și răspunderea juridică.

La fel considerăm oportună modificarea cadrului normativ ce reglementează aspectul acordării subvențiilor în dezvoltarea agriculturii, în sensul lipirii fermierilor, care comit astfel de acțiuni ilicite împotriva mediului înconjurător, de dreptul la subvenție pentru cererea din anul în curs. Or, lipsirea de dreptul la subvenții va responsabiliza fermierii de a nu recurge la astfel de acțiuni ilicite și intenționate precum și la asigurarea pazei propriilor terenuri față de acțiunile ilicite ale altor persoane.

3. Întru corespunderea prevederilor Metodologiei de tehnică legislativă aplicată la redactarea proiectelor de acte normative, pentru dispoziția **Art. I** propunem următoarea redacție:

„Art. I.- Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78–84, art.100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:”

- **Pct. 1** propunem a fi formulat astfel:

1. Sancțiunea articolului 115 alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 400 la 600 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, sau cu arest contravențional de la 10 la 15 zile aplicat persoanei fizice, cu amendă de la 800 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an”.

- **La pct. 2** întru corespunderea prevederilor pct. 54 din Metodologia de tehnică legislativă aplicată la redactarea proiectelor de acte normative, propunem substituirea cuvintelor „se abrogă” cu cuvântul „se exclude”.

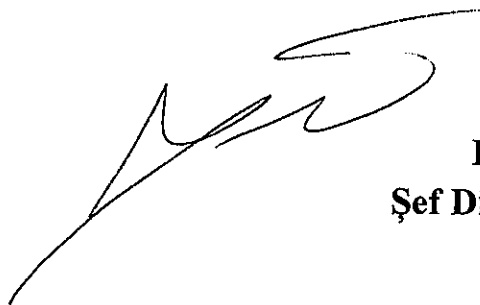
Totodată, cuvântul „text” se va substitui cu cuvântul „cuprins”.

Obiecția este valabilă și pentru modificările propuse la articolul 154 din Codul contravențional (**pct. 3 Art. I din proiect**).

4. Art. II propunem a fi expus în următoarea redacție:

„ **Art. II.- Codul Penal al Republicii Moldova nr.985/2002** (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74, art. 195), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: ” (în continuare textul propus)

În concluzie, fără a diminua importanța și necesitatea proiectului de lege avizat, relevăm că acesta necesită a fi revizuit prin prisma obiecțiilor invocate, iar determinarea oportunității proiectului de lege ține de competența exclusivă a Parlamentului.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală

Ex: G. Tipa
Tel: 820-244